

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้พัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 : กรณีศึกษาอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

Rajabhat Mahasarakham University

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพัทลุงภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 57 โรงเรียน จำนวน 653 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพัทลุงภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 245 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 57 คน ครูวิชาการ 57 คน และเป็นครูผู้สอน จำนวน 131 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 187) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูวิชาการโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนครูผู้สอนสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนตามวิธีแบ่งชั้นแบบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัยมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามเกณฑ์การวัดของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ต จำนวน 18 ข้อ

Rajabhat Mahasarakham University

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาขอบเขตการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
3. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 34-51)
5. สร้างแบบสอบถามนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct
Validity) ของแบบสอบถาม ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของภาษาที่ใช้
ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

7.1 นายมงคล แก้วพะเนาว์ ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคามเขต 2

7.2 นายมานิต ลิทธิศร ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคามเขต 2

7.3 นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่ม
ตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจน
(Clarity) และความเป็นปรนัย (Objectivity) ของคำถามแต่ละข้อ

9. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และหา
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค พบว่า
มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

10. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยของหนังสือแนะนำตัวบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ
รวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ถึงหัวหน้าสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานกับศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานวิจัยของอำเภอพยุหะคีรี เป็นผู้ประสานงานในการเก็บรวบรวมเครื่องมือการวิจัย โดยนัดวันที่ไปรับคืน

3. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 โรงเรียน 245 ฉบับ เมื่อครบกำหนดส่ง ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืน ได้มาจำนวน 50 โรงเรียน นำมาตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดที่ยังไม่ส่งคืน ผู้วิจัยได้ประสานงานทางโทรศัพท์อีกครั้งหนึ่ง และนัดวันไปรับคืนที่สถานศึกษา ปรากฏว่าได้ครบทั้ง 57 โรงเรียน 245 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการนำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถามที่ตัดเลือกได้ทั้งหมด
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำไปวิเคราะห์หาความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ท 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้นำหนักคะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	น้ำหนักคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำมาห้คะแนนตามเกณฑ์ การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ท 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	น้ำหนักคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีปัญหายุ่งในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีปัญหายุ่งในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีปัญหายุ่งในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีปัญหายุ่งในระดับน้อยที่สุด

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมและรายด้าน โดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีหาค่าความแตกต่างที่มีนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significance Difference-LSD)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows v. 11.5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจแบบสอบถาม

หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค

3. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน ที่มีขนาดต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว หากพบว่ามีความแตกต่างกันจะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ตามวิธี Least Significance Difference (LSD)